

METODOLOŠKO POJASNILO

Martina Žnidaršič

PRIZNANJA IN UGOTOVITVE OČETOVSTVA, POSVOJITVE OTROK

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

- Priznanja in ugotovitve očetovstva, posvojitve otrok, Slovenija, letno (Prva objava)
- Demografski dogodki, Slovenija, četrtno (Prva objava)

Junij 2024

Kazalo

1	NAMEN.....	3
2	PRAVNI OKVIR.....	3
3	ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI.....	3
4	IZBOR ENOT OPAZOVANJA.....	3
5	ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV.....	3
6	DEFINICIJE.....	4
7	POJASNILA.....	4
8	OBJAVLJANJE PODATKOV.....	5
9	REVIDIRANJE PODATKOV.....	5
10	DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA.....	6

1 NAMEN

Namen objave podatkov o priznanjih in ugotovitvah očetovstva ter posvojitvah otrok je prikaz letnih podatkov o teh demografskih dogodkih.

Med ključne statistike sodijo podatki:

- starost otroka ob priznanju očetovstva
- povprečna starost očeta ob priznanju očetovstva
- število priznanj in število ugotovitev očetovstva
- število vseh posvojitvev in število mednarodnih posvojitvev
- status osebe, ki je posvojitelj: samska oseba, par (zakonski/zunajzakonski), eden od zakoncev, če je posvojenec biološki otrok njegovega sozakonca oz. partnerja.

2 PRAVNI OKVIR

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#)
- [Zakon o državni statistiki \(Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01\)](#)

3 ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enote, ki jo opisujejo objavljeni podatki so:

- prebivalec, čigar oče je v opazovanem letu priznal očetovstvo;
- prebivalec, za čigar očeta je očetovstvo ugotovilo sodišče, in
- prebivalec, ki je bil posvojen (posvojenec).

4 IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Zajem enot je popoln; to pomeni, da so v raziskovanje vključeni vsi prebivalci, ki jim je bilo v opazovanem letu podano priznanje očetovstva ali ugotovljeno očetovstvo ali so bili posvojeni.

Raziskovanje zajema podatke od 1. januarja do 31. decembra referenčnega leta.

5 ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatki se zbirajo četrtletno.

Viri podatkov so:

- administrativna zbirka Centralni register prebivalstva, katere skrbnik je Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ). CRP je osrednja podatkovna baza z najosnovnejšimi podatki o prebivalstvu Slovenije. Več: <https://www.gov.si teme/registri-in-evidence/>
- raziskovanje Sestava prebivalstva (DEM-PREB/ČL).

Podatke pridobivamo v raziskovanju Priznanja in ugotovitve očetovstva, posvojitve otrok (DEM-PRIZ).

6 DEFINICIJE

Priznanje očetovstva je postopek, pri katerem možki skladno z veljavnimi zakonskimi predpisi prizna otroka za svojega.

Ugotovitev očetovstva je postopek, pri katerem je bilo za moškega, čigar otrok ni bil rojen v zakonski zvezi, s sodno določbo ugotovljeno očetovstvo.

Posvojitev je postopek, pri katerem oseba (osebi) skladno z veljavnimi zakonskimi predpisi posvoji (posvojita) otroka.

Meddržavna posvojitev (posvojitev iz tujine) pomeni posvojitev otroka, ki prebiva v eni državi s strani posvojitelja ali posvojiteljev, ki prebivajo v drugi državi.

7 POJASNILA

7.1 KLASIFIKACIJE

7.2 OBDELAVA PODATKOV

UREJANJE PODATKOV

Postopkov urejanja podatkov nismo uporabili.

UTEŽEVANJE

Postopkov uteževanja podatkov nismo uporabili.

DESEZONIRANJE

Postopki desezoniranja niso smiselni.
Metodološko pojasnilo

7.3 INDEKSI

Indeksov ne objavljamo.

7.4 NATANČNOST

Natančnosti ne izračunavamo.

7.5 DRUGA POJASNILA

Postopek priznanja in ugotovitev očetovstva ureja [Družinski zakonik](#) (DZ).

Od leta 2006 dalje lahko starši uredijo priznanje očetovstva tudi že pred otrokovim rojstvom.

Posvojitvev otroka ureja [Družinski zakonik](#) (DZ).

Podatke o posvojitvah usklajujemo z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

8 OBJAVLJANJE PODATKOV

- Podatkovna baza SiStat: Demografsko in socialno področje - Prebivalstvo – [Priznanja očetovstva in posvojitve otrok](#). Objavljajo se absolutni podatki. Prikazujejo se na ravni NUTS 1 (država).
- Prva objava (Prebivalstvo, Rojeni in umrli): »Demografski dogodki, Slovenija, četrtno« (velja za podatke o priznanjih očetovstva).
- Prva objava (Prebivalstvo, Rojeni in umrli): »Priznanja in ugotovitve očetovstva, posvojitve otrok, Slovenija, letno« (velja za podatke o priznanjih in ugotovitvah očetovstva ter posvojitvah otrok).

9 REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Podatki o priznanjih očetovstva, ki jih objavljamo četrtno, so za vsa opazovana obdobja referenčnega leta do objave končnih letnih podatkov začasni. Podatki za tekoča četrtna so začasni zato, ker se manjše število dogodkov, ki so podatkovni vir za demografske statistike, vpiše v administrativne evidence kasneje, kot jih za posamezno četrtno od podatkovnega vira prevzame SURS. Končne podatke o priznanjih očetovstva objavimo sedem mesecev po koncu referenčnega leta. Spremembe med končnimi in začasnimi podatki so praviloma majhne.

Podatki o ugotovitvah očetovstva in posvojitvah otrok so končni in se objavijo enkrat letno.

Objavljanje začasnih in končnih podatkov je načrtovano. Zaradi potreb uporabnikov po pravočasnih informacijah objavimočasne podatke, ki ustrezajo merilom kakovosti uradnih statističnih podatkov, tudi če ne dosegajo kakovosti, ki jo je pri takih podatkih mogoče doseči s popolnejšim in točnejšim poročanjem. Podatke revidiramo, ker so lahko novejši, popolnejši oziroma kakovostnejši podatki bistveno boljše podlaga h kakovosti odločanja.

9.2 DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA ČASOVNO PRIMERLJIVOST

Z objavljanjem podatkov o vitalnih dogodkih in prebivalstvu za leto 2008 je Statistični urad Republike Slovenije začel prikazovati podatke na podlagi nekoliko spremenjene oz. nove definicije prebivalstva. Podatke o priznanjih in ugotovitvah očetovstva ter posvojitvah otrok tako od leta 2008 dalje objavljamo v skladu s spremenjeno statistično definicijo prebivalstva, ki je tudi mednarodno primerljiva. V skladu s to definicijo se med prebivalce uvrščajo osebe s prijavljenim stalnim in/ali začasnim prebivališčem v Sloveniji, ki v Sloveniji prebivajo ali imajo namen prebivati eno leto ali več in niso začasno odsotne iz Republike Slovenije eno leto ali več.

10 DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Metodološka gradiva na spletni strani SURS so dostopna na <https://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports>.

- Vprašalnik:
 - Podatkov za to raziskovanje SURS ne zbira z vprašalnikom.
- [Družinski zakonik \(DZ\)](#)
- [Posvojitve](#)
- [Priznanje očetovstva](#)